

Temasiðurnar í Vikuskiftis Sosilinum varpa hesaferð ljós á valaldurin. Vit hyggja eftir, hvussu tey áseta aldursmarkið aðrastaðni, vit tosa við PolUng, og lýsa spurningin út frá einum stjórnmálafrøðiligum og sálarfrøðiligum perspektivi. Góðan lesihug.

– Tað kann gott vera stórur munur á at vera 16 og 18 ár, tí tann parturin av heilanum, sum skal gera okkum før fyri at taka skilagóðar, skynsamar avgerðir, arbeiðir uppá tað harðasta júst hesi áriní, sigur Annika Helgadóttir Davidsen

MYND: PRIVAT

ber ikki at skera øll ung yvir ein kamb.

– Men tað, sum granskingin vísir er, at tey 16 ára gomlu eru væl fyri kropsliga og intellektuelt uppá allar mátar, men tað paradoksala er, at heilin framvegis er langt frá liðugt útviklaður, sigur sálarfrøðingurin.

Tað merkir, at tey 16 ára gomlu duga mong ting eins væl og betri enn tey vaksnu, men tá ið umræður at taka skilagóðar avgerðir og yvirskoða langtíðar fylgurnar av avgerðunum, so er verri – serliga um avgerðirnar á einhvønn hátt eru stýrðar av kenslum.

– Tað kann tí gott vera stórur munur á at vera 16 og 18 ár, tí tann parturin av heilanum, sum skal gera okkum før fyri at taka skilagóðar, skynsamar avgerðir, arbeiðir uppá tað harðasta júst hesi áriní, vísir Annika Helgadóttir Davidsen á.

Árini taka broddin av

Tá kenslurnar fara avstað við tær í ungum árum, so er tað sostatt púra vanligt og vísindaliga grundað. Skalt tú síðani taka politiskar avgerðir og blanda teg uppí politikkk sum 16 ár, so skal samfelagið vænta, at tú fert eldhugaður inn í eitt hvørt kjak, har heimurin er svartur ella hvítur.

– Vit siggja, at tey yngri tingfólkini í dag, eru ógvuliga tilvitað og eldhuga um tað, sum tey gera. Og fáa vit enn yngri fólk inn í kjakið so ella so, so merkir tað eisini meira eldhugað kjak, sigur Annika Helgadóttir Davidsen.

Og eldri vit blíva, minni stýrd eru vit av kenslunum.

– Tað merkir so eisini tað, at um tey yngri blanda seg uppí politiska orðaskifti, so høvdu vit fingið kenslur meira inn í politikkk, og heimurin hevði verið meira

svartur ella hvítur, sigur Annika Helgadóttir Davidsen.

Hon tekur ikki støðu til, um valaldurin skal hækka ella lækka, men vísir á, at tað er torført – frá einum sálarfrøðiligum sjónarmiði – at finna vansar við at lækka valaldurin, meðan fleiri fyrimunir eru við tí.

– Men aftur mugu vit staðfesta, at ein eldri persónur kann taka skilaleysar avgerðir, og tað sama kunnu tey ungu. Nú hava vit tosað ógvuliga yvirskipað, men tað ber sjálvsagt ikki til at skera øll ung ella øll eldri yvir ein kamb, sigur Annika Helgadóttir Davidsen at enda.

Tey ungu biðja um hjálp

Síðani august í 2015 hevur Annika Helgadóttir Davidsen starvast sum sálarfrøðingur í miðnámskúlaøkinum. Tað merkir, at hon og Súsanna Skaale, sálarfrøðingur, eru knýttar at øllum skúlum í landinum, og at tær síðani hava býtt skúlarnar ímillum sín.

– Vit fáa ógvuliga nógvar fyrispurningar frá teimum ungu, og tað vísir seg, at tað ikki er tabu at ganga til sálarfrøðing. Vit hugsaðu upprunaliga nógv

um, hvar vit skuldu sita fyri at vera ósjónligar tá næmingarnir komu til okkum, og um nakar fór at seta seg í samband við okkum. Tað vísir seg, at tey ungu eru ófør at biðja um hjálp, tá tey hava tørv á tí, sigur Annika Helgadóttir Davidsen.

Hon sigur, at fleiri av teimum ungu, sum hon tosar við, av ymsum orsökum hava sálarligar avbjóðingar, ið eru knýttar at tunglyndi.

BARBARA@SOSIALURIN.FO